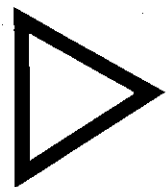

**Stedelijk
Museum**

BUREAU

AMSTERDAM

NO 68

ROZENSTRAAT 59 / 1016 NN AMSTERDAM

TEL 31(0)20 4220471 / FAX 31(0)20 6261730

WWW.SMBA.NL / MAIL@SMBA.NL

Sim

Jonathan

KENNY

Frances

AND

Sol

Gastconservator **MARINE** Kopsa

30 juni — 18 augustus 2002

Het is denk ik allemaal begonnen met X. Ik had het werk van X voor het eerst gezien drie jaar geleden, weggestopt in een hoekje van een stand met grijs tapijt, even bescheiden als de werken zelf. En ook al waren ze – inderdaad – allemaal vrij klein en allemaal vrij nederig, eigzinnig zelfs, het leek wel of ze zweefden en leunden en geplakt waren met een soort houding van 'krijg de pest maar'. Ik weet nog dat ik door de stand liep, langs een zwevende riem en een leunende stok en platenhoezen met harmonicaplooiën en dat ik een liedje neuriede waar ik nooit zoveel aan had gevonden. 'We're on the road to nowhere'.

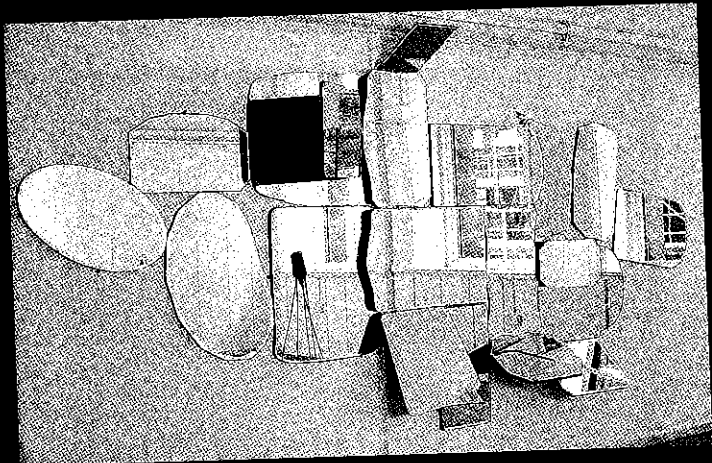
Ook dacht ik iets waarvan ik toen dacht dat het geheel los stond van mijn kijk op kunst – en misschien was dat ook wel zo – maar laten we eens even aannemen dat het mijn afgedwaalde geest nu vergund is om grootsere verstandelijke afmetingen aan te nemen: ik bedacht hoe vreemd het was om genoemd te worden zoals ik: xxxxxx. Een gewoon woord. Mijn woord. Ik ben dat woord. Het was het soort ervaring dat iedereen volgens mij wel minstens één keer van zijn leven heeft gehad, maar die zich meestal voordoet als je in een spiegel naar jezelf kijkt en opeens bedenkt – of beseft – hé: dat ben ik. Zo kijk ik naar de wereld. Ik kreeg datzelfde gevoel maar dan alleen al van het woord. Even werd het woord net zo abstract, of net zo over-tastbaar, of net zo over-gepersonifieerd als een spiegelbeeld.

Het was een beetje laat in mijn leven om dit te beseffen (Lacan plaatst het spiegelstadium ergens rond het tweede jaar, geloof ik) maar het gebeurde nu eenmaal pas toen en als ik geluk heb voel ik nog wel eens die prettige verwarring. Soms herinner ik me – het is een herinnering, geen ervaring – de aanval van hyperbewustzijn van mijn identiteit als ik (gelukkig) word geconfronteerd met toevalligheid of onvolledigheid².

En daarmee zijn we terug bij de confrontatie met het werk van X en mijn aanvankelijke reactie erop; dit is het verband dat ik nu met vrucht kan leggen: daar, toen ik voor het eerst dat werk zag, werd ik geconfronteerd met iets nieuws en ongeijks en ontregelends en mijn geest maakte sprongen, sprongen in en uit verstandelijke kaders in een poging om te ordenen.

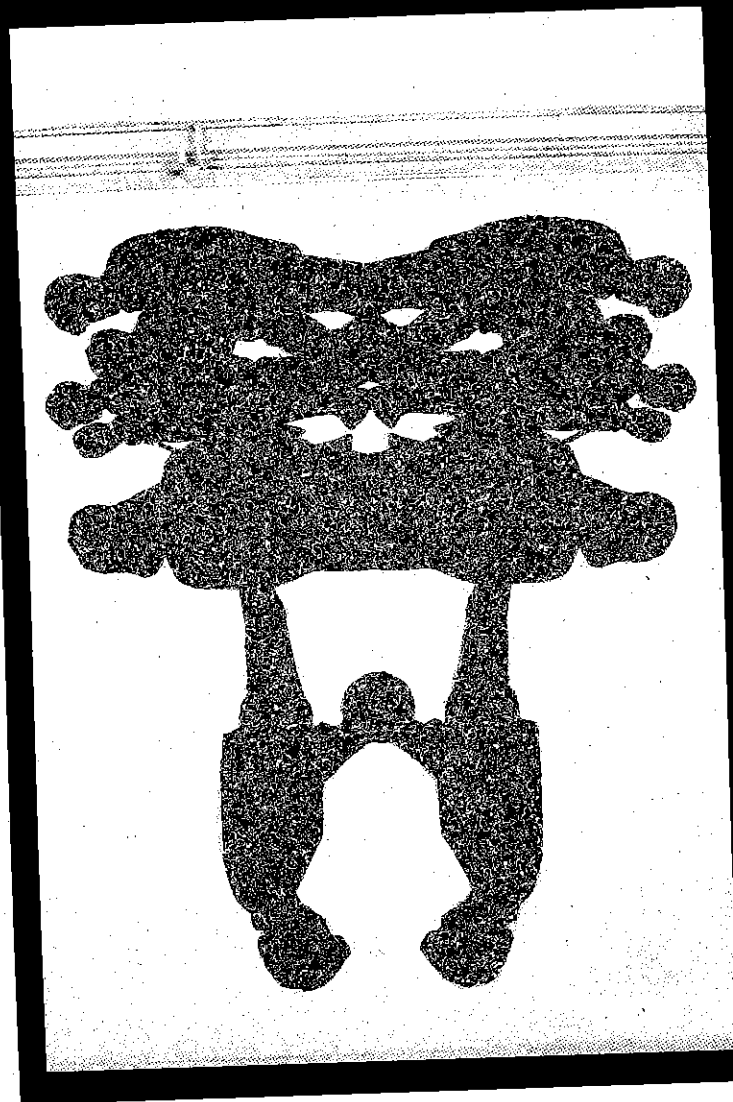
Onlogische oordelen leiden tot nieuwe ervaringen²

Als de conceptuele kunst in de jaren zestig en zeventig vaak zo ver mogelijk probeerde weg te komen van het object – het object als eindresultaat – dan hadden Lippard en Chandler groot ge-

JIM LAMBIE

- Acid Perm
- Salon Unisex
- Bleached Highlights
- Boy Hairdresser
- Let it Bleed

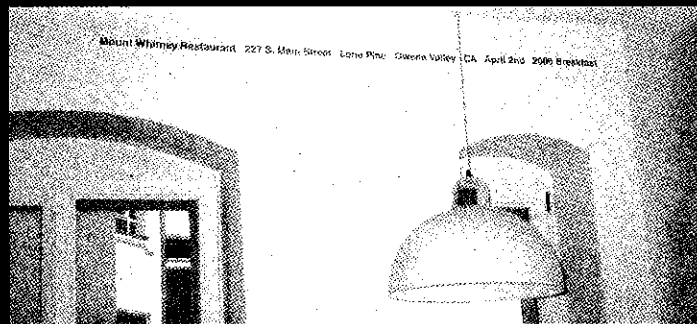
JONATHAN MONK

STANLEY BROUWN JAN DIBBETS BAS JAN ADER
VINCENT VAN GOGH

LAWRENCE WEINER OTTO BERCHEM
AJAX AMSTERDAM RED LIGHTS

HASH MAXINE KOPSA STEDELIJK MUSEUM
BICYCLES (OLD)
TRAM LINES DUTCH LAGER FRENCH FRIES
CHEAP HOTELS

CENTRAL STATION COFFEE SHOPS SEX SHOPS
FLOWER SHOPS

I guess it all started with X. I had seen X's work for the first time three years ago, tucked back in a corner grey-carpeted stand, it as unassuming as the works themselves. And though they were - indeed - all rather small and all rather meek, even stubborn, they seemed to float and lean and be glued with a fuck-off-kind of attitude. I remember I walked through the booth passed a floating belt and a leaning stick and accordion pleated record sleeves and that I was humming a song I never particularly liked: 'We're on a road to nowhere'.

I was also thinking something I had then thought was completely unrelated to my art-viewing - and perhaps it was -, but for argument's sake, let's assume my side-tracked mind is allowed to take on grander intellectual proportions now: I was thinking how strange it was to be called as I am: xxxxxx. A simple word. MY word. I am that word. It was the kind of experience I think everyone has had at least once in their life but one which usually happens when one looks into a mirror at oneself and all of a sudden thinks - or realises - hey: I am that. That's how I look to the world. I got that same feeling but from the word only. Word became, for a moment, just as abstract, or just as over-personalized as a reflected image.

It was a little late in life to be realising this (Lacan puts the mirror stage somewhere around 2, I think) but it happened when it happened and sometimes, when I'm lucky, I can feel that happy confusion again. I can sometimes remember - remember, not experience - my identity-hyper-awareness attack when I am (happily) confronted with contingency or incomple-

tion.³
And so this brings us back to the confrontation with

X's works and my initial reaction to them; this is the connection I can now successfully muster: there, in front of those works for the first time, I was being confronted with something new and uncategorized and destabilizing and my mind was jumping, jumping in and out of rational frameworks in an attempt to order.

Illogical judgments lead to new experiences²

If much of conceptual art in the 60's and 70's was attempting to get as far away from the object - the object as end result - as possible then Lippard and Chandler were dead right in saying that the (new) reception of art was not merely about immaculate perception and ensuing experience but about seeing and actually thinking about what you see. Not necessarily to create from 'nought' but nought to create.³

From nothing. To nothing.

It wasn't that X was attempting to dissolve the object or that his aim can be neatly understood within a (traditional) conceptual framework, but rather that there are some aspects of this work (democratisation, rhythm, repetition, exposing of a root...) that, strangely enough through the affirmation of the object, somehow manage to cite conceptual tendencies. This though is a new kind of conceptualism, one I termed - probably quite awkwardly - "conceptual outsiderism".

The word "outsiderism" - as I write this, underlined in red - doesn't exist. And please note that I am not referring to the introverted communicative skills of the mentally challenged. I mean to say that in a way the five artists, the five Xs, are all outsiders to a certain extent: they go their own way, have created their own handwriting, tell their

lijk toen ze zeiden dat de (nieuwe) receptie van kunst niet alleen ging om de onbevleete receptie en de ervaring die daarop volgde maar ook om het zien en het stilstaan bij wat je eigenlijk ziet. Niet zozeer om te scheppen uit het 'niets', als wel het niets om te scheppen.³

Van niets. Tot niets.

Het was niet zo dat X het object probeerde te ontbinden of dat zijn bedoeling keurig te begrijpen is binnen een (traditioneel) conceptueel kader, maar veeleer dat er bepaalde kanten aan zijn werk zijn (democratisering, ritme, herhaling, blootlegging van een wortel...) die, vreemd genoeg dankzij de bevestiging van het object, conceptuele tendensen weten te citeren.

Maar dit is een nieuw soort conceptualisme; dat ik – waarschijnlijk heel onbeholpen – 'conceptueel outsiderschap' heb genoemd.

Het woord 'outsiderschap' – zoals ik het schrijf, met rood onderstreept – bestaat niet. En bedenk wel dat ik het niet heb over de introverte communicatieve vaardigheden van geestelijk uitgedaagden. Ik bedoel te zeggen dat in een bepaald opzicht de vijf kunstenaars, de vijf X-en, tot op zekere hoogte allemaal outsiders zijn: ze gaan hun eigen weg, ze hebben hun eigen handschrift ontwikkeld, ze vertellen hun eigen specifieke verhalen, eigenzinnig, bescheiden, en vooral: toevallig en onvolledig.

De perceptie verandert de geest en kan ook verdere concepten veranderen⁴

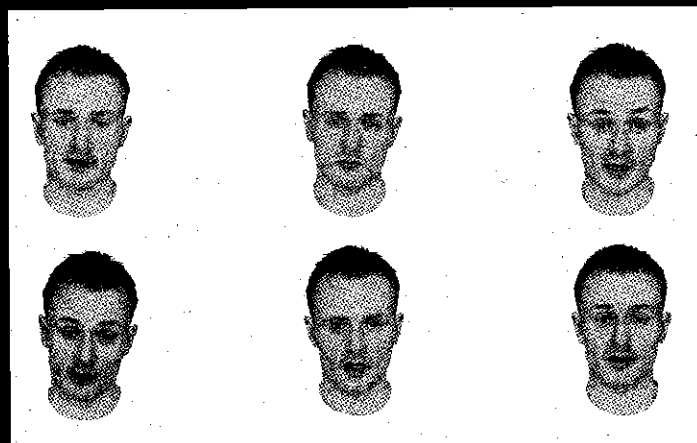
Terug naar het woord.

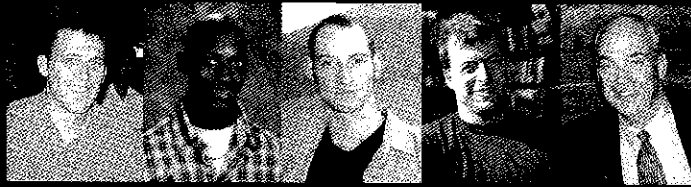
Door de grondbeginselen te laten zien, door – zij het niet terug – naar een oorsprong te gaan, ontwricht X het gevestigde, ontwricht hij erkende concepten en conventies (op een soort post-structuralistische manier). En plaatst zich daarmee buiten het conventionele. Vergelijkbaar met mijn plotselinge verwarring bij de aanblik van mijn eigen 'etiket' (het 'concept' waaronder ik bekend sta), biedt X een op het eerste gezicht begrijpelijke, doordachte, erkende vorm (of in het geval van het woord: biedt de erkende naam of het etiket) maar verandert die zodanig dat het herkenbare vreemd wordt, waarmee – eenvoudig gesteld – met de geest van de toeschouwer wordt geknoeid.

Als we de greep op de conventie verliezen en aan het toeval worden overgeleverd, staan we uiteindelijk met lege handen.

KENNY MACLEOD

Is it him or was it me? Dignity Class, and its implications Did having money really help her to get on? Joni Mitchell, bad or good? A young couple fighting in the street (you wouldn't see that in Holland) Bruce Nauman Scotland London Amsterdam Antwerp Gay nightlife My body My age His long black hair, beautiful face, bit of a belly, quirky posture Could I have asked him out? Missed opportunities How everything has become so ultimate nowadays! A car crash The deflating air bag Was he in shock? Painting, and being a painter The origin of Tony Blair's surname What really caused the American Airlines plane crash last year? Are composites less strong than aluminium? The psalms sung in gaelic Modern society, bad or good? The value of physical beauty vs personal characteristics The value of compromise vs. being true to yourself Intellect or emotion? Follow your heart Look before you leap Keeping a cool head/open mind Loneliness Could I live in the Rietveld House? Unhappiness: from without or within? Van Gogh and Gauguin Matisse and Picasso Satisfying stories Loose ends tied up Inherent genius vs. hard graft Standing at a bar waiting to be chatted up Before and after Thatcher Fear of flying vs. love of aeroplanes ABZ-LHR-CDG Spooning A moral tale, a salutary lesson Shakespeare Getting your comeuppance Regret, and the value of it Living through other people's record collections Ella Fitzgerald Diana Ross and the Supremes Curtis Mayfield Marvin Gaye Dusty Springfield Elvis Who is Thelonius Monk? Where do our hopes and dreams come from? I wonder if David is still alive? Le Corbusier's chapel at Ronchamp The lady wearing new shoes who keeps looking at her feet Red slingbacks, what a strange word that is The taxi driver's hands Everything still to play for

Kenny Macleod, 500 Names/Faces (2000), courtesy: de kunstenaar

own specific stories, stubbornly, humbly, and, most importantly: contingently and incompletely.

Perception alters the mind and may change further concepts⁴

Back to the word. By showing the basics, by going - though not back - to an origin, X disrupts the established, he disrupts accepted concepts or conventions (in a poststructuralist kind of way). And in so doing places himself outside the conventional. Similar to my sudden confusion at the sight of my own 'label' (the 'concept' under which I am known) X poses an, at first glance, understandable, digested, accepted form (or, in the case of the word: poses the accepted name/label) but alters it in such a way as to make the recognizable foreign, thereby - simply put - messing with the viewer's mind.

If we lose hold of the grips of convention and are thrown into the wake of the contingent we wind up with nothing.

...we're on the road to nowhere...

'Nothing' not in terms of what is 'left over' but in terms of primary, in terms of that which instigates: we wind up -plainly- with raw material. These Xs show us this: potential. They give the viewer the tools to think with and therefore instigate thought (this is use-art, Dorothy). They afford him a 'method', a new approach with which to re-look at reality and are therefore not producers of images or of products or of the word, they are producers of the elementary particles which lead eventually to new practices.⁵ New images, new products, new words.

Rational judgments repeat rational judgments⁶

1. or: incongruity
2. Sol LeWitt's sentences on Conceptual Art, 1968
3. Jose Ortega y Gasset said in 1956: The task it (new art) sets itself is enormous; it wants to create from nought
4. op cit
5. loosely paraphrased from Nicholas Bourriaud's talk at Begane Grond, Utrecht, June 2002
6. see Sol LeWitt, 1968

...we're on the road to nowhere...

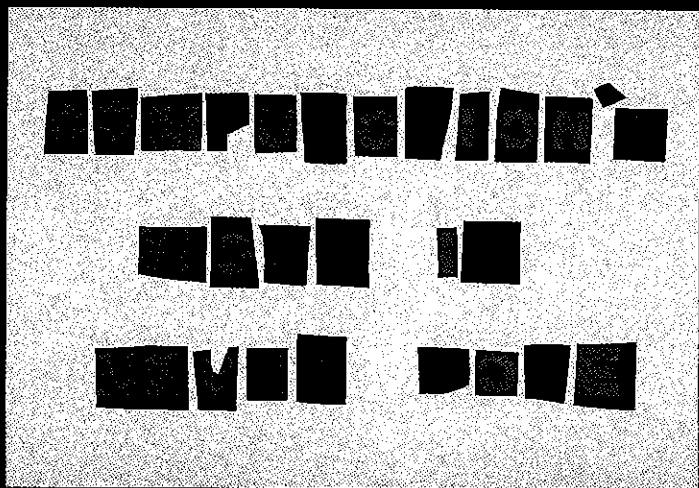
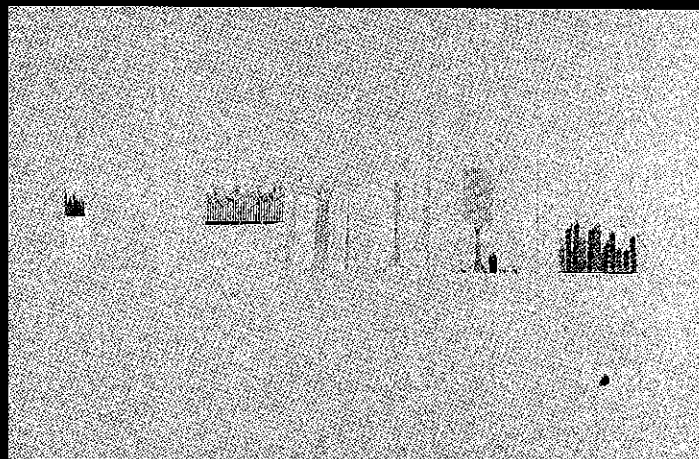
'Niets', niet in de zin van dat wat er 'overblijft', maar in de zin van primair, in de zin van dat wat aanspoort: we eindigen ten slotte – simpelweg – met grondstof. Deze X-en laten ons dit zien: potentieel. Ze geven de toeschouwer de werktuigen om mee te denken en sporen daarom tot denken aan (dit is 'gebruikskunst'). Ze verschaffen hem een 'methode', een nieuwe benadering om nog eens naar de werkelijkheid te kijken, en zijn daarom geen makers van beelden of van producten of van het woord, maar ze zijn makers van de elementaire deeltjes die uiteindelijk tot nieuwe praktijken leiden⁵. Nieuwe beelden, nieuwe producten, nieuwe woorden.

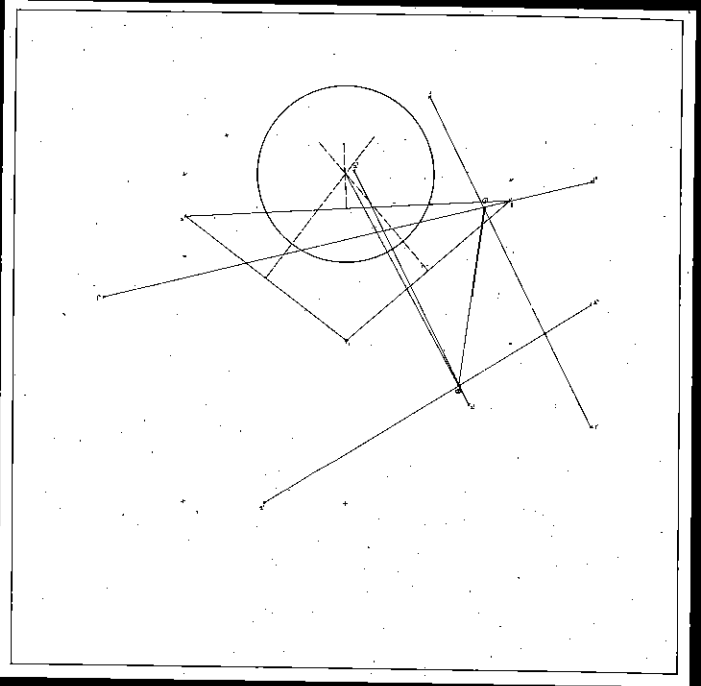
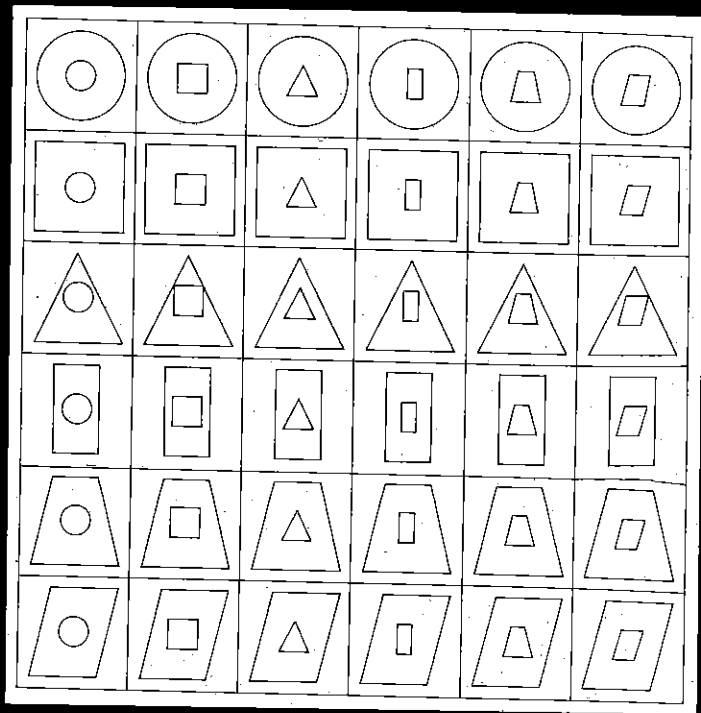
Rationele oordelen herhalen rationele oordelen⁶

1. of: ongerijmdheid
2. Sol LeWitts zinsneden over de conceptuele kunst, 1968
3. José Ortega y Gasset zei in 1956: de taak die ze (de nieuwe kunst) zichzelf stelt is enorm; ze wil scheppen uit het niets.
4. op cit.
5. vrij naar Nicholas Bourriaud's voordracht bij Begane Grond, Utrecht, juni 2002.
6. zie Sol LeWitt, 1968

FRANCES STARK

Some chapters like the following: "A man without qualities consists of qualities without a man", "A mysterious malady of the times", "Explanation and disruptions of a normal state of awareness", "A chapter that may be skipped by anyone not particularly impressed by thinking as an occupation", "From which, remarkably enough, nothing develops." Or chapters like: "Plants can read your mind", "Plants will grow to please you" Or a chapter called "BEAUTY" with these subheadings: "My self portrait", "Permanent beauty problems", "Temporary beauty problems: what to do about them.", "Clean Beauty.", "The Good Plain Look.", "Keeping Your Looks.", "Beautiful Monotony." Or just lines like: "A bomb on the ceiling", "A gnat that mangles men", "Purple is fashionable twice" (courtesy of Robert Musil, *The Secret Life of Plants*, Andy Warhol, Emily Dickinson)

SOL LEWITT

what references?

Biografie

JIM LAMBIE

Glasgow, 1964
 Woont en werkt in
 New York en Glasgow

TENTOONSTELLINGEN
 (selectie)

2003 Solo, MOMA, Oxford
 2002 Solo, Inverleith
 House, Edinburgh; Solo,
 Sadie Coles HQ, Londen;
 My Head Is On Fire But My
 Heart Is Full Of Love,
 Charlottenbourg Museum,
 Kopenhagen; Nightlife,
 Barbican Gallery, Londen
 2001 Solo, Anton Kern,
 New York City; Solo, The
 Modern Institute, Glasgow;
 Solo, Jack Hanley, San
 Francisco; Silhouettes,
 Lenbachhaus, München;
 Painting at the Edge of the
 World, Walker Arts Center,
 Minneapolis
 2000 Solo, Konrad Fisher,
 Düsseldorf; Solo, Triangle,
 Parijs, Raumkörper,
 Kunsthalle, Basel; What If,
 Moderna Museet,
 Stockholm

JONATHAN MONK

1969, Leicester, Engeland
 Woont en werkt in Berlijn

TENTOONSTELLINGEN
 (selectie)

2002 solo, Present Tense,
 Art Gallery of Ontario,
 Toronto; solo, Galerie
 Nicolai Wallner,
 Kopenhagen; solo, Meyer
 Riegger Galerie, Karlsruhe;
 solo, Today is a copy of
 yesterday, Dvir Gallery,
 Tel Aviv; solo, Freelane,
 Casey Kaplan, New York
 2001 solo, If you stare at
 a printed page for long
 enough it starts to move,
 Galerie Yvon Lambert,
 Parijs; bb2, Berlin Biennale,
 Berlijn; solo, One for one,
 Circles no. 4, ZKM
 Karlsruhe; solo, You'll get
 a bang out of this, Galerie
 Nicolai Wallner (met
 Douglas Gordon); solo, Our
 trip out west, CAC, Vilnius
 (met Pierre Bismuth)

2000 A shot in the head,
 Lisson Gallery, Londen;
 SOLLEWITTONEHUNDREDCU-
 BESCANTZSLOWSLOSEASY-
 NOWFRONTTOBACK

**BACKTOFRONTONITSSIDE-
 FOREVER**, Meyer Riegger
 Galerie, Karlsruhe
 1999 Lisson Gallery Artists,
 Chac-Mool, Los Angeles;
 Bildung, Grazer Kunstverein
 1998 Le Printemps de
 Cahor, John Armleder,
 Angela Bulloch, Pierre
 Joseph, Jonathan Monk,
 Studio d'art, Le Havre

KENNY MACLEOD

1967, Aberdeen
 Woont en werkt in
 Amsterdam en Londen

TENTOONSTELLINGEN
 (selectie)

2002 Solo, Anthony
 Wilkinson, Londen;
 Frequentie, Lokaal 01,
 Antwerpen
 2001 Videonale 9, Bonner
 Kunstverein, Bonn;
 Den-city, Frankfurter
 Kunstverein, Frankfurt am
 Main; Eme3, Centre de
 cultura contemporanea,
 Barcelona; Panorama,
 Impakt Festival, Utrecht;
 Relaks, National Gallery,
 Bialystok, Polen; Een lege
 plek om te blijven,
 Poëziezomer 2001, Watou,
 België
 2000 Black Box Recorder,
 British Council International
 Touring Exhibition, Kroatië,
 Tsechië, Finland, Argentina;
 The British art show 5,
 National touring exhibi-
 tions, Groot-Britannië;
 Museum Ludwig, Keulen
 1999 New Contemporaries
 1999, Liverpool Biennial of
 Contemporary Art
 Film/video screenings 2001
 Hedah, Maastricht, Video in
 the city 2000 Split, Split
 New Film & Video Festival;
 Viper Festival, Basel, Viper
 International Festival for
 Film, Video and New Media;
 Krok Festival, RU

FRANCES STARK

1967, Newport Beach,
 Californië
 Woont en werkt in
 Los Angeles, Californië

TENTOONSTELLINGEN
 (selectie)

2002 Zusammenhänge
 herstellen, Kunstverein
 Hamburg; solo, The

Unspeakable Series, UCLA Hammer Museum, Los Angeles; solo, Stark: Self-portraiture, Greengrassi, London; Persönliche Pläne, Kunsthalle Basel
 2001 solo, CRG Gallery, New York; Frances Stark meets Morgan Fisher, Klosterfelde, Berlijn; Patterns: Between Object and Arabesque, Kunsthallen BrandtsKlaedefabrik, Odense
 2000 solo, Ich Suche nach Meine Frances Starke Seite, Kunstverein Munchen; solo, Galerie Daniel Buchholz, Keulen; Silverlake Crossings, ZKM, Karlsruhe; Made in California: Art, Image and Identity, 1900-2000, Los Angeles County Museum of Art; Of the Moment: Contemporary Art from the Permanent Collection, San Francisco Museum of Modern Art
 1999 solo, No, No, No, No, Now, Marc Foxx, Los Angeles; solo, What Part of Now Don't You Understand, China Art Objects Galleries, Los Angeles
 1998 solo, In other places Light's pitched happy tents, Marc Foxx, Los Angeles

SOL LEWITT

1928, Hartford, Connecticut

TENTOONSTELLINGEN (selectie)

2002 solo, Sol LeWitt: Wall Drawing, Philip Alan Gallery, New York. Joseph Albers, Donald Judd, Sol LeWitt, Brice Marden, Allan McCollum, Fred Sandback, Bill Wheelock, Barbara Krakow Gallery, Boston; Minimal, Haags Gemeentemuseum; From the Observatory, Paula Cooper Gallery, New York.
 2001 solo, Celebrating 75 Years: A Wall Drawing by Sol LeWitt, Williams College Museum of Art, Williamstown; solo, Cleveland Museum of Art, Cleveland; solo, Sol LeWitt: Wall Drawings, Galerie Yvon Lambert, Parijs; Ornament and Abstraction, Fondation Beyeler, Basel; It's a Wild

Party and We're Having a Great Time, Paul Morris Gallery, New York.
 2000 solo, Sol LeWitt: A Retrospective, San Francisco Museum of Modern Art, San Francisco; solo, Museum of Contemporary Art, Chicago; solo, Whitney Museum of American Art, New York; solo, Sol LeWitt, Donald Young Gallery, Chicago; Blurring the Boundaries: Installation Art 1969 - 1996, Museum of Contemporary Art, San Diego; Making Choices: 24 Exhibitions of Modern Art from 1920 - 1960, The Museum of Modern Art, New York; Many Colored Objects Placed Side by Side to Form a Row of Many Colored Objects: Oeuvres de la collection d'Annick et Anton Herbert, Casino Luxembourg.
 1999 solo, Sol LeWitt: New Work, Paula Cooper Gallery, New York; Afterimage: Drawing Through Process, The Museum of Contemporary Art, Los Angeles; Primarily Structural: Minimalist and Post - Minimalist Works on Paper, PS 1, Long Island City, New York

In het ICA London

De Rijke De Rooij, '3 Films'
 Tot 8 juli 2002
 Eerste Britse solotentoonstelling van het Amsterdamse kunstenaarsduo; georganiseerd door Bureau Amsterdam.

Nieuwsbrief

U kunt zich abonneren op de Nieuwsbrief van Bureau Amsterdam. Als u € 11,35 overmaakt op girorekening 4500092 t.g.v. Dienst Museum voor Moderne Kunst te Amsterdam onder vermelding van 'Nieuwsbrief Bureau Amsterdam' krijgt u de Nieuwsbrief een jaar lang toegestuurd. U ontvangt dan tevens de uitnodiging en voor de openingen.

Geef u op voor de nieuwe Engelstalige *Digital Newsletter* van Bureau Amsterdam via www.smba.nl

Colofon

Conservator Bureau Amsterdam: Martijn van Nieuwenhuyzen
 Samenstelling tentoonstelling, tekst en redactie Nieuwsbrief: Maxine Kopsa
 Assistentie/PR: Bart van der Heide
 Secretariaat: Jan Meijer
 Assistentie secretariaat: Christina Küster, vrijwilliger
 Vormgeving: Mevis & Van Deursen
 Druk: Rob Stolk, Amsterdam
 Vertaling: Rien Verhoef

Met dank aan: The Modern Institute, Glasgow; Galerie Daniel Buchholz, Keulen; Meyer Riegger Galerie, Karlsruhe; The Netherland-America Foundation, New York; Technofilm AudioVisueel, Almere; MARC FOXX Gallery, Los Angeles; Amsterdams Fonds voor de Kunst

Amsterdams Fonds voor de Kunst

Danny Saunders; Gregor Wright; Fons Welters; Bart van der Heide; Martijn van Nieuwenhuyzen; Jan Meijer Roy Villevoeye en speciale dank aan de kunstenaars.

Stedelijk Museum Bureau Amsterdam
 Rozenstraat 59
 1016 NN Amsterdam
 tel. +31 (0)20 4220471
 fax. +31 (0)20 6261730
 e mail: mail@smba.nl
 internet: www.smba.nl
 geopend van di t/m zo,
 11.00 - 17.00 uur

Stedelijk Museum Bureau Amsterdam is een activiteit van het Stedelijk Museum, mogelijk gemaakt door de Gemeente Amsterdam en de Stichting DOEN (postcode-loterij /sponsorbingoloterij).

Volgende tentoonstelling

TIM STONER,
The Power of Partnership.
 Eerste Amsterdamse solotentoonstelling van de winnaar van de grootste Engelse kunstprijs Beck's Futures 2001.
 8 september - 20 oktober 2002